

Hieronder volgt een samenvattend verslag van de verdieping-sessies over MDT (Maatschappelijke Diensttijd) en onderwijs, met per sessie de belangrijkste punten.

Sessie 1: Regionale samenwerking

Deelnemers:

Docent burgerschap bij Zadkine en adviseur bij de MBO-raad – beleidsadviseur MBO-Raad (Expertisecentrum LOB) - beleidsadviseur: Impact Generator aan ROC van Amsterdam en Almere - beleidsadviseur: Het Spectrum - Stagiair OCW

Hoofdthema's:

- *Uitdagingen bij samenwerking tussen scholen:* Samenwerking binnen en tussen scholen verloopt wel eens stroef door communicatieproblemen en een gebrek aan onderlinge kennis. Daarnaast voelen scholen zich veelal door personeelsgebrek onder druk gezet, wat MDT als een extra last laat aanvoelen.
- *Samenwerking in de regio:* MDT biedt kansen voor regionale samenwerking tussen scholen, gemeenten en lokale sociale initiatieven. In stedelijke gebieden lukt dit vaak beter dan in landelijke regio's, waar spreiding en een gebrek aan voorzieningen het bemoeilijken.
- *Duurzame samenwerking:* Respondenten benadrukken dat er een gevoel van urgentie moet zijn bij alle partijen, inclusief jongeren. Duurzame financiering en betrokkenheid van jongeren zijn noodzakelijk om MDT te borgen.
- *MDT als onderdeel van burgerschap:* Er zijn kansen om MDT te integreren in het burgerschapsonderwijs en loopbaanoriëntatie (LOB), waarbij MDT-organisaties mogelijk kunnen bijdragen aan gastlessen.

Highlights:

- *Het versterken van de samenwerking tussen scholen en MDT-programma's blijft aandacht vragen:* Vooral door onderlinge communicatie, inhoudelijke en organisatorische afstemming en personeelsdruk.
- *Regio's verschillen in kansen voor MDT:* Stedelijke gebieden zijn beter gepositioneerd dan landelijke regio's zoals de Achterhoek.
- *MDT draagt bij aan loopbaanoriëntatie en zelfontwikkeling:* Jongeren leren door praktijkervaring en ontdekken zichzelf.
- *Verankering binnen het onderwijs:* Burgerschap en LOB bieden kansen voor verdere integratie van MDT.

Sessie 2: Borging en eigenaarschap

Deelnemers:

Projectleider ROC Nijmegen - Ouderen met jongeren en jongeren - Journalist (niet werkzaam in onderwijs) - MBO-raad - Manager projecten (ook LOB en burgerschap) - Regiofacilitator MDT noord en oost Gelderland – Beleidsadviseur ROC Nijmegen - MDT city take over - Projectleider Zadkine mbo Rotterdam

Hoofdthema's:

- *Veranderingen bij leerlingen:* MDT heeft een positief effect op de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen. Ze leren empathie door ontmoetingen met anderen, vooral met ouderen, en ontdekken hun eigen waarde door het helpen van anderen.
- *Subsidie en toekomstige uitvoer van MDT:* De politiek staat voor de vraag of subsidies voor MDT behouden blijven. Respondenten benadrukken dat scholen zich nu al moeten voorbereiden op een toekomst zonder subsidie door MDT te integreren in hun eigen programma's.
- *MDT integreren in het curriculum:* Veel scholen proberen MDT te koppelen aan bestaande vakken zoals burgerschap en LOB. Dit biedt een manier om MDT in de toekomst te behouden, ook zonder externe financiering.
- *Creativiteit en draagvlak:* Er zijn creatievere manieren nodig om MDT in het onderwijs in te bedden. Draagvlak creëren bij zowel scholen als gemeenten en het bedrijfsleven is hierbij cruciaal.

Highlights:

- *MDT versterkt sociale vaardigheden en zelfbewustzijn:* Jongeren leren empathie en ontdekken hun eigen potentieel door interactie met diverse groepen.
- *Voorbereiden op een toekomst zonder subsidie:* Scholen moeten MDT nu al integreren in hun curriculum om het te behouden als de subsidie wegvalt.
- *Draagvlak vergroten:* Het is essentieel om draagvlak te creëren bij meerdere belanghebbenden, zoals gemeenten, scholen en het bedrijfsleven.
- *MDT verbinden aan bestaande onderwijsprogramma's:* Door MDT te koppelen aan burgerschap en LOB wordt het makkelijker om het duurzaam te verankeren in het onderwijs.

Conclusie

Beide sessies benadrukken het belang van samenwerking, borging en eigenaarschap binnen MDT-projecten. De regionale verschillen zijn opvallend, waarbij stedelijke regio's beter gepositioneerd zijn dan landelijke gebieden. MDT wordt gezien als een waardevol programma voor persoonlijke ontwikkeling van leerlingen, vooral op het gebied van empathie en zelfbewustzijn. De vraag blijft hoe MDT verankerd kan blijven als subsidies wegvallen, waarbij integratie in bestaande schoolprogramma's zoals burgerschap en LOB als mogelijke oplossing wordt gezien.

Sessie 3: Borging van MDT in het Onderwijs

Deelnemers:

Een diverse groep, waaronder docenten, coördinatoren en beleidsadviseurs werkzaam binnen VO, MBO, en stichtingen gericht op jongeren en sociale ontwikkeling.

Highlights:

1. Duurzame Verbinding van MDT met Onderwijs:

- Het belang van een duurzame integratie van MDT in het curriculum werd sterk benadrukt. Deelnemers gaven aan dat het project financieel onafhankelijk moet worden van subsidies, wat vraagt om meer betrokkenheid van maatschappelijke organisaties en bedrijven. Creativiteit en samenwerking met externe partijen zijn noodzakelijk.
- Er is een groot verschil tussen vakken zoals CKV en maatschappijleer, waar MDT gemakkelijker in te passen is, en vakken als wiskunde en Nederlands. Het vinden van bredere vakoverstijgende toepassingen is hierbij cruciaal.

2. MDT zonder Subsidie:

- Veel scholen zien LOB (loopbaanoriëntatie) als een aanknopingspunt voor MDT. Andere mogelijkheden zijn praktijkgerichte programma's waarbij leerlingen praktijkervaring opdoen, bijvoorbeeld in de zorgsector.
- Scholen moeten creatiever gebruik maken van hun netwerken (bijvoorbeeld ouders van leerlingen) en een koppeling zoeken met bedrijfsleven en overheid om MDT in stand te houden.

3. Positieve Veranderingen bij Leerlingen:

- Deelnemers zagen dat MDT, leerlingen meer zelfvertrouwen en eigen regie geeft. Ze ontwikkelen nieuwe talenten en voelen zich erkend. Er waren voorbeelden van leerlingen in het VSO die dankzij MDT, vaardigheden leerden die hen voorbereiden op de arbeidsmarkt.
- Docenten transformeren ook door MDT, ze nemen een coachende rol aan en ontdekken nieuwe capaciteiten van hun studenten.

4. Actieve Bijdragen aan de Borging van MDT:

- Docenten en leerlingen kunnen MDT helpen verankeren door betrokken te blijven bij de invulling en reflectie op het proces. Het aanjagen van MDT binnen een school vereist dat de schoolleiding, docenten en leerlingen allemaal samenwerken om het draagvlak te vergroten.

Sessie 4: Middelen & Organisatie van MDT

Deelnemers:

- Projectleiders van MDT binnen MBO's en aanbieders van MDT-projecten.

Highlights:

1. *Verbinding tussen School en MDT:*

- De samenwerking tussen scholen en MDT-aanbieders werkt goed, mits er duidelijke afspraken zijn over wie welke rol vervult. Scholen met een duidelijke visie en een aanjager die MDT intern promoot, ervaren een sterkere verbinding. Echter, er zijn uitdagingen wanneer de manier van lesgeven binnen de school niet goed aansluit op de MDT-aanpak, zoals het leren buiten de schoolbanken.

2. *Financieringsbronnen:*

- MDT-aanbieders zijn creatief in het combineren van verschillende financieringsbronnen, zoals particuliere sponsors, lokale subsidies en fondsen zoals Fonds21 en het Oranjefonds. Deze diversiteit aan middelen zorgt ervoor dat aanbieders niet alleen afhankelijk zijn van de MDT-subsidie van de overheid, alleen wordt met het wegvallen van de subsidie de schaalgroter kleiner.

3. *Positieve Veranderingen bij Leerlingen:*

- Leerlingen die normaal gesproken weinig naar school komen, zijn gemotiveerd om deel te nemen aan MDT. MDT-projecten hebben ook bijgedragen aan onverwachte persoonlijke groei en bewustwording, zoals bij stoere jongens die zich verdiepten in vrouwenrechten.
- Het grootste effect is dat leerlingen zich door MDT bewust worden van hun capaciteiten en hun bijdrage aan de samenleving, wat bijdraagt aan hun zelfvertrouwen.

4. *Borging van MDT zonder Subsidie:*

- Scholen denken erover na MDT te integreren in vakken zoals burgerschap en LOB, waarvoor wel budget is. Er is ook discussie over MDT als keuzevak, waarbij het dilemma speelt hoe dit losstaat van bestaande vakken.
- MDT-aanbieders pleiten voor blijvende samenwerking met scholen en gemeenten om ervoor te zorgen dat MDT ook na het stoppen van de subsidie kan blijven bestaan.

Conclusie

Beide groepen benadrukken het belang van een duurzame integratie van MDT in het onderwijs. Dit vraagt om samenwerking, creativiteit en een duidelijke koppeling met bestaande programma's zoals LOB en burgerschap. Terwijl de motivatie en ambitie er bij de deelnemers duidelijk zijn, zal de uitdaging liggen in het waarborgen van financiering en het enthousiasmeren van docenten en schoolleiders om MDT blijvend te ondersteunen zonder afhankelijkheid van subsidies.